

A TÁRSADALOM ERKÖLCSI FELELŐSSÉGÉRŐL

Amióta mindeddig tisztázatlan körülmények között megjelent a társadalmi hatalom, majd nyomában annak törvényesített formája, az állam, a legnagyobb problémát a hatalom birtokosainak elszámoltatása, felelősségre vonása jelentette minden korok embere számára. A szervezett társadalmak – a végletekig leegyszerűsítve – néhány ezer éves történetük során hasonló felépítést követtek. Két alapvető rétegre oszlottak, mégpedig vezetőkre és alattvalókra. Sokak számára talán megdöbbentő módon a vezetők – bár számarányuk napjainkig alig éri el az egy százalékot – mégis többnyire sikerrel őrizték hatalmukat. Ezt szinte mindig békés eszközökkel érték el és nem fegyverekkel – a közvélekedéssel elmentésben. Mind a mai napig hajlamosak vagyunk lebecsülni a hatalom manipulatív képességeit, melyek gazdasági és mentális vonatkozásban már a korai időkben hamar kifejlődtek és mind a mai napig nem sokat változtak. Példaként említhetném akár az egyházak és az állam érdekközösségének hagyományát.

A vezetés felelősségét – ott ahol akár milliók életéről lehet szó – talán említenem is felesleges. Ugyanakkor, a logika azt diktálja, hogy felelősségnek akkor van értelme, ha létezik felelősségre vonás is. Az is világos azonban, hogy mindez gyengíti a hatalmat, ill. annak birtokosait. Ezért van az, hogy a mindenkorai vezetés évezredek óta igyekszik kibújni mindenféle elszámoltatás alól. Pedig ha jobban meggondoljuk, ez az ő érdeke is, mert a hatalom úgy marad egészséges, ha életerős tömegeket irányíthat. Ez a felismerés a történelem során a legvilágosabban először a római köztársaság hivatalnokrendszerében nyilvánult meg, de nem követte további előrehaladás. Helyette meddő, a lényegét mellőző viták folytak és folynak mindmáig államformákról, diktatúráról, demokráciáról, politikai pártokról és azok hasznáról.

Ugyanakkor a múlt történései arra tanítanak bennünket, hogy a népek jóléte, – melyet megvalósítani minden politikai irányzat és hatalmi struktúra legalábbis elméletben törekedett – messze nem politikai formációk kérdése. Nem demokrácia vagy diktatúra dönti el, hanem valódi erkölcs és valódi akarat. Hogy minek nevezzük el – az pusztán formalitás. A megvalósítás tehát elsősorban erkölcsi kérdés. Hogy van-e erkölcsi fejlődés egy olyan társadalomban, melyben kétezer éve nem született erkölcsösebb ember Jézusnál – nos ezt mindenkinek magának kell megítélni. De hogy a modern információs eszközök birtokában a tájékozódás, vele együtt a vezetés kontrollja mindenki kötelessége, ebben bizonyos vagyok.

A mai politikai szakírók egyike-másika már fölvetette, hogy gazdasági fejlődésünket nem követte megfelelő erkölcsi fejlődés, és ez utóbbinak utol kell érnie az előbbit. Én viszont úgy gondolom, hogy meg kell előznie...

Dani Imre

TARTALOM

DANI IMRE	
A társadalom erkölcsi felelősségéről	3
DANI IMRE	
Hatalmasoknak – nagyoknak és kicsiknek –	4
FENYVESI FÉLIX LAJOS	
Luther Márton	5
Az őrálló férfi	5
Magyar fényes csillagok	5
Zámpory Vilma	
Fohász	6
Harmadnapra	6
Hazám	7
Megmértetés	17
JÓBI ANNAMÁRIA	
Talpalatnyi	7
FEHÉR JÓZSEF	
Megbékélés	8
BÉRES DEZSŐ	
Az Idő pillérei — Újabb kommentált adatok	
Vöröss István költő nemzetségtáblájára	10
VÖRÖSS ISTVÁN	
Az Idő pillérei	11
Holt zendülő	12
SULYOK CSABA	
Tél	13
Életcsapda	13
BENÁK KATALIN	
□ A multikultúra szépsége	
Beszélgetés Nedeljko Terzić íróval	14
□ A kultúra követe	
Beszélgetés Kovács Jolánka műfordítóval	16
□ Örök értékű versek üzenete	
Beszélgetés Rácz Attila versmondóval	18
ADY ENDRE	
Szeretném, ha szeretnének	19
KŐSZEGFALVI FERENC	
Az öntörvényű alkotó – Kajári Gyula emlékére	21
DOMOKOS TAMÁS	
Bozó Ambrus Károly, Móra Ferenc <i>Kultúrfölény</i> című írásának ihletője	22
KOVÁCS FERENC	
Gondolatok a hadisírgondozásról	
Hódmezővásárhely temetőiben	24
BERNÁTSKY FERENC	
Hódmezővásárhely a fotóművészek városa	28
HUPJÁN ATTILA	
Patina – avagy históriások, fotográfusok és képrögítők Hódmezővásárhelyen	30
*	
RECENZÍÓ, KRITIKA	
Vöröss István: Holt zendülő (<i>Csíkos Dia</i>)	12
Sulyok Csaba: Vegyél kezvedbe (<i>Csíkos Dia</i>)	13
Kunkovác László: Világjelek (<i>Sóos Csilla</i>)	27